

קייטנות ופעילויות המתוכננות לקיץ מסמך היערכות

מטרה: מתן מתווה למנהל/ת המרכז/המינהל הקהילתי כיצד להיערך נכון לארגון והפעלת קייטנות קיץ

**מסמך זה אינו מחליף את חוזר מנכ"ל משרד החינוך לקייטנות.
מסמך זה מפרט עדכונים שראוי לקחת לתשומת לב !!**

קייטנה:

[**חוק הקייטנות (רישוי ופיקוח), תש"ן-1990**] "קייטנה" - מקום שבו מתנהלת פעילות יום יומית מאורגנת של נופש וחברה לקבוצת ילדים, לתקופה קצובה ורצופה של מספר ימים לפחות, בתקופת חופשת הלימודים מבית-הספר. [חוזר מנכ"ל משרד החינוך] קייטנה: מקום שמתנהלת בו פעילות יום-יומית מאורגנת של נופש וחברה לקבוצה המונה 11 ילדים לפחות, במבני קבע או במבנים קלים שהוקמו למטרה זו לתקופה זמנית או בשטח פתוח, במשך תקופה קצובה ורצופה של מעל ליומיים, בתקופה של חופשת לימודים מבית הספר ומגן הילדים. בקייטנה יהיו ילדים בגיל 3-17 (ועד בכלל). בקייטנה של גן ילדים לא יעלה מספר הילדים על 35, וצוות העובדות בה חייב לכלול מנהלת וסייעת.

קייטנות של רשויות מקומיות, תנועות הנוער (ע"פ רשימה שאושרה בכנסת), **מתנ"סים**, אילן, אקי"ם, אלו"ט וכל פעילות המתוכננת להתקיים במוסד חינוכי, שמוכר על ידי המשרד לאותם תלמידים של אותו מוסד (המגזר החרדי) - **פטורים מהוצאת רישוי עסק**, אולם אינם פטורים מקבלת היתר מהמפקח המחוזי על הקייטנות של משרד החינוך כולל אישור קב"ט ואישור בטיחות.

- חל איסור לקיים שתי קייטנות ויותר באותו תא שטח עם אותה גדר.
- קייטנה של גוף אחר, המתקיימת בתוך המתנ"ס תתאפשר רק עם הצגת רישיון עסקים.

צהרונים המעבירים את פעילותם משעות אחר הצהריים לבוקר ייחשבו כקייטנה בגן ילדים.
רישוי עסקים: כל פעילות של קבוצת ילדים, שמשכה משלושה ימים ומעלה, מחייבת קבלת רישוי עסק מהרשות המקומית כמתחייב מחוק הקייטנות.

פעילויות קיץ הן:

- קייטנות.
- מחנות קיץ.
- בית הספר של החופש הגדול.
- הפעלת ערי נוער בערים הגדולות.
- הקמת אוהלי מידע בחופים המרכזיים לסייע לתלמידים הנמצאים במצוקה.
- קיום רב שיח בין מנכ"ל/מחנך לבין הילדים הנוסעים לחופשה באילת באוטובוסים.
- מוקדי מידע / אוהלי הידברות במרכזי הערים הגדולות ליצירת דו שיח בין מחנך/מנכ"ל לבין הילדים המתכנסים בכיכרות.
- פעילות חמ"ד של קיץ: כהמשך קשר בין תלמיד במו"ח על יסודיים של החמ"ד לבין המחנך.
- קייטנות דיגיטליות.

1. הכנות מוקדמות על מנת לקיים קייטנה כדין ?

- א. בחירת **מנהל/ת הקייטנה** על פי הקריטריונים המפורטים בחוזר מנכ"ל משרד החינוך.
אישור חריג רק למי שאינו עומד בדרישות הפדגוגיות המפורטות בחוזר מנכ"ל .
- ב. להיכנס לאתר המקוון ולפעול לפי ההנחיות ובעיקר להירשם להשתלמויות והדרכות מחויבות.
מומלץ להכשיר מועמדים נוספים, כמענה לקייטנות נוספות בקיץ או במהלך שנת הלימודים תש"פ.
אישור מנהל קייטנה תקף לכל השנה.
- ג. לגבש את תוכנית הקייטנה – התוכנית הפדגוגית.
- ד. לבדוק את רמת הבטיחות והעמידה בדרישות הבטיחות בסביבה בה תפעל הקייטנה, לסלק מפגעים בטיחותיים ולוודא קיומם ותקינותם של אמצעי בטיחות והתקני בטיחות.
רק בודק מוסדות חינוך רשאי לחתום על אישור הבטיחות לקייטנה !!
- ה. לבדוק שילוט הכוון לדרכי מילוט, פתחי מילוט, מקלטים, ממד"ים ומרחבי מיגון בסביבת הפעילות.
- ו. לבחור מדריכי קייטנה **בהתאם לקריטריונים** ולתכנן את הכשרתם לקראת הקייטנה.

2. אישור פדגוגי

פתיחת קייטנה מותנית באישור פדגוגי ממשרד החינוך !!

קישור לפתיחת קייטנה - <http://cms.education.gov.il/educationcms/applications/ktn/hp.htm>

לתשומת לב: אישורי משרד הרווחה, כלכלה וכד' למועדוניות ומסגרות טיפוליות הפועלות במהלך השנה, אינם תחליף לאישור פדגוגי !!

צהרונים בפיקוח החברה למתנ"סים יפעלו בהתאם להנחיות מנהלת הצהרונים הארצית.

הגשת בקשה ללשכה לתיאום טיולים תתבצע ע"פ סמל הקייטנה שניתן על ידי המפקח על הקייטנות. דרך אתר מוקד טבע. תיאום טיול לקייטנה לא מחייב אישור מנהל טיולים.

כל יציאה לברכה ו/או לפעילות שחיה מחייבת הגשת בקשה ללשכה לתיאום טיולים גם אם הפעילות מתבצעת באותו ישוב בו פועלת הקייטנה.

לתשומת לב: בשום אופן אין להשתמש בסמל המוסד הרגיל של המתנ"ס לתיאום פעילות חוץ וטיולים לקייטנה !!

יש לשמור את כל האישורים בתיק קייטנה שיוצג למפקח ולביקורות הבאים לבקר בקייטנות.

טיול המתקיים לא במסגרת קייטנה, לא יחשב כקייטנה, גם אם היציאה מתוכננת לכמה ימים ולילות. בתנאי שהטיול אושר על ידי קב"ט החברה למתנ"סים, בסמל מוסד המתנ"ס ועל ידי מורשה תיאום טיולים מאושר.

3. בעלי תפקידים בקייטנה, תנאי קבלתם והכשרתם [מתייחס לגברים ונשים כאחד]

א. מנהל הקייטנה ומדריך ראשי

• **מנהל קייטנה:** אדם שעל שמו הוצא האישור החינוכי והאחראי על הקייטנה והפעלתה בהתאם להוראות חוזר מנכ"ל. חייב להיות נוכח במשך כל זמן הפעילות. בעת יציאה לפעילות חוץ, יתמנה לו מחליף מצוות המדריכים הבוגרים.

• **מדריך ראשי:** אחראי על נושא ההדרכה בקייטנה ועוזר למנהל בקייטנה המונה מעל 150 חניכים

מדריך ראשי חייב להשתתף בהכשרה למנהלי קייטנות !

בתפקיד מנהל קייטנה ומדריך ראשי, רשאים לשמש אלו העונים על התנאים הבאים:

- מורה או מדריך מוסמך; מדריך מקצועי מוסמך; בוגר אקדמיה בתחום החינוך; בוגר מכללה שנים לפחות בהוראה או בהדרכה. 3 להוראה. נדרש ותק של
- בוגר אחד מקורסי ההכון המאושרים על ידי מינהל החברה והנוער.
- מדריך בוגר כיתה י"ב, בתנועת נוער, במסגרת שנת שירות ובעל תעודה תקפה מטעם מינהל חברה ונוער המעידה על כשירותו כמנהל קייטנה ומדריך ראשי, בתנאי שפעילות זו היא פעילות המשך מול אוכלוסייה דומה.

ב. מדריך - אדם המופקד על קבוצת חניכים בקייטנה ונלווה אליהם במהלך כל שעות הפעילות.

מדריך בוגר: מדריך בן 18 ומעלה.

- רשאים לשמש בתפקיד: מורה; מדריך מוסמך; מדריך בלתי מוסמך בעל רקע הדרכת נוער; סטודנט בעל רקע בהדרכת נוער; תלמיד סמינר; מדריך שאושר על ידי מינהל חברה ונוער.
- מדריך צעיר:** בוגר כיתה י"ב שהשתתף בקורס הדרכה של מינהל חברה ונוער או בקורס הדרכה בתנועת נוער, עם ניסיון בעבודה עם נוער ונושא תעודת מדריך צעיר/מדריך של"ח צעיר או מדריך בתנועת נוער או תעודה ממסגרת המכשירה מדריכים צעירים ומוכרת על ידי משה"ח.
- אין להעסיק, בשכר או בהתנדבות, אלו שטרם סיימו את קורס המד"צים.**

מדריך מקצועי: רשאי לשמש רק בעל הכשרה ותעודה מקצועית מוכרת בתחום שהוא עתיד להדריך

ג. רכז בטיחות, בריאות ותברואה:

אדם שמונה בידי מנהל הקייטנה לרכז את הפעילות להבטחת הבטיחות, הבריאות והתברואה. בקייטנה בה מעל 100 חניכים ימונו שני בעלי תפקידים: (א) רכז בריאות ותברואה (ב) רכז בטיחות.

ד. אבטחת קייטנה ורפואה

- קייטנה מחויבת באישור יועץ בטיחות לתקינות מבנה ומתקני הקייטנה.
- קייטנה מחויבת באישור קב"ט מוס"ח רשותי לאחר בדיקת מרכיבי הביטחון בקייטנה.

- קייטנה מחויבת באישור משרד הבריאות אם הקייטנה מפעילה שירותי הסעדה.
- קייטנה המתקיימת בשוב ובמקום מגורר, עד 100 ילד, אין חובה בהצבת מאבטח חמוש ולא מע"ר
- קייטנה, המתקיימת בתוך ישוב, ובה מעל 100 ילדים, מחויבת בהצבת מאבטח חמוש בוגר הכשרת מאבטחי מוס"ח בלבד.
- בכל קייטנה, המתקיימת בשטח הפתוח, חובה להציב מאבטח חמוש החל מהילד הראשון.
- בכל קייטנה, שבה מעל 100 ילד, חובה למנות בעל תפקיד מסגל הקייטנה, שישימש כרכז ביטחון, ויסייע למנהל הקייטנה בקיום הנחיות הביטחון, הבטיחות וההיערכות לחירום.
- תרגיל כניסה למרחב "הכי מוגן שיש" ותרגיל פינוי לשטח כינוס, שהוגדר מראש יעשה בכל קייטנה, ולא יאוחר מהיום השני, חובה לבצע שני תרגילים.
- מאבטח ישימש מי שנושא תעודת מאבטח מוס"ח בתוקף.
- מספר מלווים רפואיים וסוגיהם נקבע בהתאם למספר ילדים בקייטנה, וכמפורט בחוזר מנכ"ל קייטנות

ה. רכז הסעות:

איש צוות שימונה על ידי מנהל הקייטנה וירכז את הטיפול בהסעות בהתאם לכללי הבטיחות בהסעות.

4. השתלמות לצוות הקייטנה:

חובת מנהל הקייטנה לתכנן ולקיים השתלמות לכל המדריכים, בסיוע קב"ט הרשות המקומית ומינהל חברה ונוער. תוכנית ההשתלמות בת 8 שעות לפחות, תכלול את הנושאים הבאים:

א. נושאים חינוכיים (2 שעות)

- (1) עקרונות הדרכה לגיל צעיר
- (2) הקניית כלים ומתודות (משחקים, מיומנויות, פעילות מחנאית וכו')
- (3) היכרות עם תכנית הקייטנה

ב. נושאי ביטחון, בטיחות וגהות (5 שעות)

- (1) **ביטחון**
 - א) אבטחת השגרה ומצבי חירום בקייטנה
 - ב) חפץ חשוד (הרצאת חבלן)
- (2) **בטיחות**
 - א) הגדרת בעלי התפקידים ותחום אחריותם בנושא הבטיחות
 - ב) סקירת תכנית בקייטנה, ניתוח הסיכונים ומתן מענה לבטיחות החניכים
 - ג) לימוד הנחיות הבטיחות בפעילויות השונות המתקיימות בקייטנה. יושם דגש על: טיול, רחצה בברכה, רחצה בפארק מים, רכיבה על בעלי חיים וכד')
- (3) **גהות**
 - א) בריאות ותברואה בקייטנות
 - ב) רחצה בחופים ובברכות
 - ג) טיפול במזון ומי שתייה.

לתשומת לב:

- א. מדריך בוגר (גבר מעל 18) חייב באישור המשטרה בהתאם לחוק למניעת העסקה של עברייני מין.
- ב. העסקת מדריכים שאינם בוגרים תהיה בהתאם להנחיות משרד הכלכלה/העסקת בני נוער. (אין צורך בכרטיס עובד מטעם לשכת התעסוקה לנוער)

5. קייטנות לילדי גנים וצהרונים

א. רשויות מקומיות ומועצות אזוריות

- (1) מנהלת קייטנה בגן ילדים יכולה לשמש גננת מוסמכת בלבד.
 - (2) סייעת תשמש זו שאושרה על ידי הרשות המקומית
 - (3) אפשר להפעיל קייטנה במסגרת "אשכול גנים". כל גן באשכול ינוהל על ידי הסייעת הקבועה שאושרה על ידי המחלקה לחינוך. על כל אשכול תמונה גננת מוסמכת כמנהלת קייטנה:
- במגזר העירוני** מנהלת אחת ל- 5 קייטנות לכל היותר, בתנאי שחמש הכיתות מצויות באותה שכונה וברדיוס שאינו עולה על 5 ק"מ. **במגזר הכפרי** מנהלת אחת ל- 5 ישובים לכל היותר, בתנאי שהמרחק בין שני היישובים הרחוקים ביותר זה מזה אינו עולה על 5 ק"מ.

ב. גני ילדים בבעלות פרטית (כיתות המופעלות על ידי המתנ"סים ואינם בפיקוח, כנ"ל)

- (1) מנהלת הקייטנה – גננת מוסמכת בלבד.

(2) סייעת תשמש זו שאושרה על ידי המתנ"ס על פי קריטריונים מפורטים בחוזר מנכ"ל מרכז השלטון המקומי.

בקייטנת גן ילדים לא יעלה מספר הילדים על 35 וצוות העובדות חייב לכלול מנהלת וסייעת.

6. חישוב מספר המדריכים

- בקייטנת יום (במבנה או בשטח פתוח, למעט קייטנה המתקיימת בחוף הים) מדריך 1 לכל קבוצת 25 חניכים
- **50% מכוח ההדרכה, יהיו בוגרים. מנהל קייטנה ומדריך ראשי, אינם כלולים בחישוב מדריכים.**
- בקייטנת יום המתקיימת בחוף הים, וכן ביציאה לבריכה או לאתר מים אחר, יש למנות מדריך 1 לכל קבוצה של 15 חניכים.
- בקייטנה המתקיימת בתנאי פנימייה יש למנות מדריך לכל קבוצה של 15 חניכים.
- בקייטנה המתקיימת בגן ילדים והמונה 35 ילדים יהיו שני בעלי תפקידים: גננת וסייעת.
- בקייטנה המיועדת לילדים בעלי צרכים מיוחדים או בקבוצת ילדים בעלי צרכים מיוחדים בקייטנה רגילה, תהיה כמות המדריכים, הסמכתם והכשרתם בהתאם לקביעת המפקח לחינוך מיוחד המחוזי.

7. תיק מנהל הקייטנה

מנהל קייטנה ינהל תיק קייטנה עם כל התוכניות, רשימת הצוות, מסמכים, אישורים ומידע שימושי אחר. **התיק ישמש את מנהל הקייטנה בביקורות. תכולת תיק כמפורט בתהליך ההרמה המקוון**

קיץ מוצלח ובטוח